

Uşaqların sağlam, hərtərəfli şəxsiyyət kimi formalaşması üçün kompleks tədbirlərin görülməsi vacibdir

İyunun 1-də Heydər Əliyev Mərkəzində "Erkən Uşaqlıq Dövründə İnkişaf (EUDİ) strategiyası: mövcud təcrübə və gələcəyə baxış" mövzusunda beynəlxalq konfrans keçirilib.

Azərbaycanda uşaqların hərtərəfli inkişafı ilə bağlı EUDİ xidmətlərinin gücləndirilməsi və onların yeni inkişaf mərhələsinə keçirilməsi üçün ictimai müzakirələr aparmaq, sektorlararası koordinasiyanı təmin etmək, aidiyyəti qurumlar tərəfindən bu istiqamətdə birgə icra olunaacaq tədbirləri müəyyənləşdirmək məqsədilə təşkil olunan konfrans Heydər Əliyev Fondunun, BMT-nin Uşaq Fondunun (UNICEF) və "Regional İnkişaf" İctimai Birliyinin birgə təşkilatçılığı, Avropa İttifaqının maliyyə dəstəyi ilə təşkil olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, 2021-ci ilin aprelindən Heydər Əliyev Fondu, BMT-nin Uşaq Fondu - UNICEF-in Azərbaycanda ki nümayəndəliyi, Ailə Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi tərəfindən icrasına start verilmiş EUDİ Milli Strategiyası müvafiq sahədə dövlət siyasətinin formalaşdırılması və aidiyyəti dövlət qurumları arasında koordinasiyanın qurulmasında mühüm rol oynayır.

Heydər Əliyev Fondunun Beynəlxalq Əlaqələr Departamentinin rəhbəri, Milli Məclisin deputatı Soltan Məmmədov bildirib ki, uşaqların bioloji və psixi sağlamlığı, erkən yaşlardan intellektual, fiziki və əqli inkişafı, emosional dözümlülüyü və sosial rifahı onların şəxsiyyət kimi formalaşmasında xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Bu mənada erkən yaş dövründə uşaqlara düzgün qayğı və diqqətin göstərilməsi çox vacibdir. Hazırlanacaq EUDİ strategiyası aidiyyəti təşkilatların bu istiqamətdə səylərini birləşdirəcək vahid platforma və daha təsirli vasitə olacaqdır. Deputat ölkəmizdə səhiyyə, sosial xidmətlər, təhsil sahələrində genişmiqyaslı islahatlar və tədbirlərin həyata keçirildiyini vurğulayan deputat hökumət tərəfindən icra olunan dövlət proqramları, eyni zamanda qanunvericilik çərçivəsində Azərbaycanda xüsusi xidmətə ehtiyacı olan, sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlara göstərilən xidmətin inkişafı üçün həm qanunvericilik bazasının davamlı təkmilləşdirilməsi, həm də dövlət proqramlarının icrası istiqamətlərində nəzərəcarpacaq işlərin görüldüyünü diqqətə çatdırıb.

EUDİ layihəsinin mütəxəssisi, "Regional İnkişaf" İctimai Birliyinin mütəxəssisi Fərid Süleymanov erkən yaşda insanın əqli, fiziki və emosional sferasında inkişafının əsasının qoyulduğunu, bu səbəbdən həmin yaşda uşaqlara bəsləyici qayğı göstərməyin, yəni, onların düzgün qidalanmasını təmin etmək, sağlamlıqlarının qeydinə qalmaq, onlara həssas münasibət bəsləmək, erkən öyrənmək üçün im-

kanlar yaratmağın, təhlükəsizliklərinin təmin olunmasının mühüm əhəmiyyət daşıdığını deyib. Qeyd olunub ki, uşaqların gələcəkdə sağlam, hərtərəfli şəxsiyyət kimi formalaşması üçün fərd, ailə, cəmiyyət və dövlət səviyyəsində kompleks tədbirlərin görülməsi önəmlidir.

Tədbirdə çıxış edən təhsil nazirinin müavini Muxtar Məmmədov uşaq inkişafının 4 əsas istiqamətinin - fiziki, əqli, əxlaqi və estetik inkişafının dövlətin diqqət mərkəzində olduğunu diqqətə çatdırıb. Bu istiqamətdə məktəbəqədər təhsilin rolundan danışan nazir müavini qeyd edib ki, ölkəmizdə fəaliyyət göstərən 1825 məktəbəqədər təhsil müəssisəsi 127 min uşağı əhatə edir.

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin erkən uşaqlıq dövründə uşaqların sosial inkişafının təmin edilməsi və xidmət sahəsinin genişləndirilməsi məqsədilə tədbirlər həyata keçirdiyini bildiren əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirinin müavini Hidayət Abdullayev bu ilin noyabr ayından uşaqların müəssisələrə düşməsinin qarşısının alınmasının və müəssisədə yaşayan uşaqların ailə mühitində böyüməsi, təmin edici himayədar ailə modelinin tətbiqinə başlanılacağını diqqətə çatdırıb.

O, həmçinin bildirib ki, ölkəmizdə müəssisələrdə yaşayan uşaqların övladlığa götürülməsini sitimullaşdırmaq məqsədilə bir sıra tədbirlər görülür.

Səhiyyə nazirinin müavini İlqar Qasımov erkən uşaqlıq dövrünün 0-8 yaşları əhatə etdiyini, bu illər ərzində uşağın inkişafının təkrarolunmaz sürətlə getdiyini və məhz bu səbəbdən həmin illərin çox əhəmiyyətli olduğunu vurğulayıb. Deyib ki, bu zaman uşağın beyni hər saniyə inkişaf edir. Ona görə də məhz bu dövr ərzində uşağın sağlamlığına və inkişafına yönəldilən qayğı nə dərəcədə çox olsa, onun bütün həyatının təməli bir o qədər möhkəm qoyulmuş olur.

Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədr müavini Aynur Sofiyeva komitənin dövlətin uşaq siyasətini həyata keçirmək istiqamətində qanunvericiliyin təkmilləşməsinə xüsusi önəm verdiyini qeyd edib. O, komitənin regionlarda uğurla fəaliyyət göstərən ailə və uşaqlara dəstək mərkəzləri haqqında məlumat verib.

Postmünaqişə dövründə müharibədən əziyyət çəkmiş uşaqların psixososial reabilitasiyasına xüsusi diqqət göstərilməsinin əhəmiyyətini vurğulayan A.Sofiyeva şəhid və qazi ailələrində böyüyən uşaqların psixoloji və emosional vəziyyətinin sabitliyinin qorunmasına və yaranmış psixoloji travmaların reabilitasiyası istiqamətində söylərin daha da artırılmasının vacibliyini diqqətə çatdırıb.

Konfransda çıxış edən UNICEF-in Azərbaycandakı nümayəndəliyinin rəhbəri Aleks Haykens bildirib ki, yaxşı qidalanma, erkən stimulyasiya və himayə həyatda yalnız bir dəfə baş verən sürətli təkamül dövrünə qədəm qoyan körpə beyninin inkişafı üçün çox vacibdir. Erkən uşaqlıq dövrü inkişafı hökumətlərin və bizneslərin sərmayə qoya biləcəkləri ən yaxşı sahələrdəndir.

Avropa İttifaqının Azərbaycandakı səfiri Peter Mixalko diqqətə çatdırıb ki, ötən il Aİ tərəfindən təsdiqlənən Uşaq Hüquqları üzrə Strategiya qurumu global miqyasda uşaqları dəstəkləmək, qorumaq və gücləndirmək üçün məcbur edən global ölçüləri özündə ehtiva edir. Bildirib ki, Avropa İttifaqı Azərbaycanda erkən uşaqlıq dövründən etibarən həssas uşaqlara dəstək olmaqdan məmnundur.

Konfransa onlayn qoşulan EUDİ üzrə beynəlxalq ekspertlər - UNICEF-in EUDİ üzrə assosiativ direktoru Erinna Dia, EUDİ üzrə baş məsləhətçisi Chemba Raghavan, Kral Uşaq Xəstəxanasının İcma Uşaq Sağlamlığı Mərkəzinin direktoru Frank Oberklaid erkən uşaqlıq dövründə inkişaf, erkən müdaxilə, azyaşlı uşaqların inkişafı üçün mühitin uyğunlaşdırılması, EUDİ siyasətinin formalaşdırılması üçün sektorlararası əməkdaşlığın vacibliyi, ehtiyaclar və həyata keçiriləcək fəaliyyətlər barədə fikirlərini bölüşüblər.

Müxtəlif panel iclaslarında işini davam etdirən konfransda mütəxəssislər tərəfindən uşaqlar və hamilə qadınlar üçün patronaj xidmətinin əhəmiyyəti, inteqrasiya edilmiş sosial xidmətlər modeli, EUDİ üzrə nümunəvi beynəlxalq təcrübələr, EUDİ-də əlillik və inklüziya, məktəbəqədər təhsilin hazırkı vəziyyəti və perspektivlər, sosial xidmətlərin əhəmiyyəti, uşaq hüquqlarının müdafiəsi, icma təşəbbüsləri, valideynlik sərişətləri və digər mövzularda səmərəli təkliflər səsləndirilib.

Sonda EUDİ-nin həyata keçirilməsi, gələcək fəaliyyətlərin yol xəritəsinin işlənilməsi və hökumətin müxtəlif sektorlarında bu fəaliyyəti təbliğ edəcək işçi qrupun yaradılmasına çağırış edən birgə bəyannamə qəbul olunub.

Konfransın təşkili Avropa İttifaqının (Aİ) maliyyə dəstəyi ilə UNICEF tərəfindən həyata keçirilən "Azərbaycanda həssas qruplara daxil olan uşaqlar üçün inteqrasiya olunmuş icma əsaslı sosial xidmətlər" üzrə üçillik proqramın yekunlarına təsadüf edib. Proqramın əsas sütunlarından biri icma əsaslı EUDİ xidmətləri vasitəsilə Erkən Uşaqlıq Dövründə İnkişaf təşəbbüsünün təşviqi və pilot olaraq tətbiqini nəzərdə tutur. Proqram çərçivəsində minlərlə uşaq icma əsaslı erkən təhsil xidmətlərindən, sosial xidmətlərdən və patronaj tibb bacılarının ev ziyarətlərindən faydalanıb.